

Розробники: Брайчевський Юліан Сергійович, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри країнознавства та туризму

Вікторія Костянтинівна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри країнознавства та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри країнознавства та туризму

(підпис)

Ольга ЛЮБШЧЕВА

(прізвище та ініціали)

Протокол № 10 від « 30 » 08 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол від « 28 » 08 2023 року № 6

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталія КОРОГОДА

(прізвище та ініціали)

« 28 » 08 2023 року .

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння та вдосконалення на практиці сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування на базі одержаних професійних знань та навичок вмінь прийняття самостійних рішень під час роботи за невизначених умов та вимог.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування дисциплін, що викладаються за освітньою програмою «Політична географія та геополітика» та/або подібними за змістом освітніми програмами рівня Бакалавр.
2. Володіння навичками міжособистісної комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дана навчальна дисципліна покликана засвоїти на практиці знання та вміння здійснювати викладацьку діяльність у закладі вищої освіти. Під час проходження практики студенти під керівництвом призначеного викладача кафедри проводять семінарські та/або практичні заняття, відвідують заняття інших студентів-практикантів, а також опановують методику читання лекцій. Також студенти ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри та займаються самопідготовкою. Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватись правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати, а по завершенні практики представити звіт, оформлений згідно повідомлених керівником вимог. Базою проходження асистентської практики є кафедра країнознавства та туризму географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у тому, щоб забезпечити набуття студентами вмінь і навичок організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, здобуття компетентностей за ОП «Політична географія та геополітика», зокрема:

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців; СК 9. Здатність здійснювати фахову науково-педагогічну діяльність у закладах освіти на засадах компетентнісного підходу.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати:			
1.1	нормативно-правові акти, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>усне опитування, самоконтроль</i>	10%
1.2	особливості організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		10%
1.3	основні форми, методи та методики проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, методику проведення виховної роботи з студентами	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		20%
2.	Вміти:			
2.1	аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	<i>індивідуальне навчання</i>	<i>поточний контроль, перевірка</i>	10%
2.2	планувати етапи навчально-виховної діяльності у закладі вищої освіти з метою досягнення конкретних освітніх цілей	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>навчально-методичних розробок і матеріалів</i>	10%
2.3	проводити лекційні, семінарські та практичні заняття та організувати самостійну роботу студентів у закладах вищої освіти з використанням знань та вмінь аналізу географічних процесів, оцінювати навчальні досягнення студентів	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		20%
2.4	оцінювати якість та ефективність навчальної та виховної роботи у закладі вищої освіти і на цій основі удосконалювати форми, методику та технології навчання	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>		10%
3.	Комунікація:			
3.1	ефективне спілкування на професійному та соціальному рівнях	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	5%
4.	Автономія та відповідальність:			
4.1	приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах та нести за них відповідальність, працювати як індивідуально, так і в команді	<i>індивідуальне навчання, консультації</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)									
ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, у т.ч. у сфері політичної географії та геополітики, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком		+			+			+	
ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.		+		+	+		+	+	+
ПР13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР14. Формулювати наукові гіпотези, визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках досліджень, розробляти та управляти проектами у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.		+		+	+		+		+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю, усного опитування та перевірки навчально-методичних розробок і матеріалів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1 (знання)** – 40%;
- результати навчання – **2 (вміння)** – 50%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** – 5%;
- результати навчання – **4 (автономія та відповідальність)** – 5%.

7.2. Організація оцінювання.

У ході виконання асистентської практики керівник здійснює поточний контроль, відвідуючи навчальні заняття, а також під час консультацій, переглядаючи навчально-методичні матеріали (плани проведення занять, методи і прийоми навчання, форми поточного контролю студентів), підготовлені здобувачем-практикантом. Наприкінці практики, керівник проводить усне опитування здобувача.

Оцінювання здійснюється впродовж усього періоду вивчення дисципліни. Результати навчання за умови опанування на належному рівні оцінюються таким чином:

1. Усне опитування – від 10 до 20 балів.
2. Поточний контроль – від 25 до 40 балів.
3. Перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів – від 25 до 40 балів.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж визначений мінімум (**60 балів**), повторно виконують окремі складові програми практики та/або виконують додаткові індивідуальні завдання.

7.3. Шкала відповідності:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Не задовільно	0-59

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Основні форми проведення асистентської практики

<i>Напрямок роботи</i>	<i>Зміст діяльності</i>	<i>Кількість годин</i>
1. Навчальний	ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти; ознайомлення з особливостями організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	30
	відвідування лекційних, семінарських та практичних занять керівника практики, інших викладачів кафедри, студентів-практикантів	60
	поглиблення та удосконалення теоретичних знань з визначених керівником практики навчальних дисциплін; підготовка до проведення навчальних занять	60
	проведення навчальних занять на кафедрі із застосуванням сучасних методик і технологій	60
	перевірка та оцінювання роботи студентів під час практичних та семінарських занять; перевірка результатів самостійної роботи студентів	30
2. Методичний	ознайомлення з основними формами, методами та методиками проведення навчальних занять у закладі вищої освіти; ознайомлення з описами освітніх програм, навчальними планами та робочими навчальними програмами дисциплін, що викладаються на кафедрі; ознайомлення з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у закладі вищої освіти; ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри; участь у розробці навчально-методичних матеріалів, зокрема складання завдань для проведення тематичного і підсумкового контролю;	40
3. Виховний	ознайомлення з методикою проведення виховної роботи з студентами у закладі вищої освіти; ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; організація взаємодії та спілкування зі студентами, колегами та керівництвом у навчально-виховному процесі; ознайомлення з планом виховної роботи кафедри; підготовка та проведення виховного заходу	40
4. Науково-дослідницький	ознайомлення з методиками оцінювання якості та ефективності навчально-виховної роботи у закладі вищої освіти; розробка пропозицій щодо удосконалення форм, методики та технологій навчання	20

5. Організаційний	ознайомлення з організацією робочого місця викладача; ознайомлення із розподілом робочого часу викладача; участь у підготовці та проведенні заходів з профорієнтаційної роботи; участь в підготовці та проведенні засідань кафедри.	20
Всього годин за планом		360

1. Після завершення терміну проходження асистентської практики, на підставі поточного контролю, перевірки навчально-методичних матеріалів та усного опитування, керівник практики виставляє оцінку здобувачу.
2. Результати практики розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри. Керівники асистентської практики знайомлять із результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, які виконували здобувачі.
3. Здобувач, який не виконав програму асистентської практики з поважних причин, може бути надано право повторного проходження.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року
5. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 31 серпня 2018 року № 716 - 32 [Режим доступу: https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf].
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584) «Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти» [Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metodrekomentacziyi.docx].
8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. №1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» [Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/77308].
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf].
10. European Qualifications Framework (EQF 2017) (Європейська рамка кваліфікацій). [Режим доступу: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>].
11. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].
12. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf].
13. Опис освітньо-професійної програми «Економічна географія» ОР Бакалавр, редакція 2021 [Режим доступу: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/11/opp_eg_bak_denna_red_2021.pdf].
14. Опис освітньо-професійної програми «Економічна географія» ОР Бакалавр , редакція 2020 [Режим доступу: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/11/op_ekonom_geogr_2020_bak_106.pdf].
15. Бенедюк В. В. Методика навчання географії: Методичні матеріали. – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2016. – 56 с. 4.
16. Бенедюк В. В. Методика підготовки студентів вищої школи до педпрактики та її організація: Методичні матеріали / В. В. Бенедюк – Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2016. – 28 с.
17. Плахотнік О.В., Кіптенко В.К. Програма і методичні рекомендації з організації та проведення асистентської практики здобувачів вищої освіти за освітньо-науковими програмами «Geoglobistics and Regional Studies/Географічне країнознавство та геоглобалістика», «Політична географія та геополітика» напряму підготовки 106 «Географія» та «Туризм» на пряму підготовки 242 «Туризм», освітній рівень «Магістр». – Київ: Видавництво «Альфа-ПК», 2019. – 50с